
	LANDRISKLASS 2/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: - MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 600,2 MSEK
		DATUM 2014-12-02

Geopolitiska spänningar dämpar tillväxten

Litauen har på en relativt kort tid gått från en hårt reglerad planekonomi till en väl fungerande marknadsekonomi. Landet har sedan den återvunna självständigheten hållit fast vid sin utstakade bana mot en ökad EU-integration. Resan dit har periodvis varit mycket stormig och satt ekonomins omställningsförmåga på prov. Under den globala finanskrisen tydliggjordes ekonomins sårbarhet. Efter en djup avmattning är landet åter på fötter och återhämtningen i ekonomin fortskrider i snabbare takt än i flertalet andra EU-länder. Landet är åter en av de snabbast växande medlemsländerna i EU. Jämfört med åren före krisen har tillväxten växlat ned. Ekonomin växer nu i linje med sin potentiella tillväxt och därmed kan risken för att obalanser byggs upp och ekonomin åter hamnar i överhettning undvikas. Det borgar i sin tur för att landet varaktigt kan närma sig övriga EU vad gäller BNP per capita och levnadsstandard. Landets inträde i valutaunionen nästa år väntas främja investerings- och företagsmiljö samt ger landet tillgång till ECB:s stora lånefaciliteter. En upptrappning av konflikten mellan Ryssland och Ukraina utgör en riskfaktor men huvudscenariot är att den negativa effekten på exportsektorn och transportnäringen blir relativt liten.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Reformvänligt stabilt politiskt klimat, stark statsförvaltning och gynnsam regleringsmiljö.
- Sunda och hållbara offentliga finanser och låg privat skuldsättning.
- Välkapitaliserad banksektor med hög likviditet som är väl integrerad i EU:s finansiella system och med stor närvaro av starka nordiska banker.

Svagheter

- Liten öppen ekonomi med stort omvärldsberoende och har sedan självständigheten uppvisat stora svängningar i tillväxt och inflation.
- I ett EU-perspektiv låg BNP per capita samt hög arbetslöshet, som till stor del är av strukturell karaktär.

Generell riskprövning

I EKN:s landriskklassificering ligger Litauen i landriskklass 2, vilket landet också gör i OECD:s landriskklassificering. Litauen är ett höginkomstland och från och med 1 januari 2015 även euroland. Från och med den 1 juli 2015 förväntas därmed landet inte längre klassificeras inom ramen för OECD:s landriskklassificering. Medlemskapet i euroområdet innebär att transfererings- och konverteringsrisken är låg. Det finns inga finansiella och ekonomiska förhållanden i övrigt som motiverar några restriktioner i landpolicyn utan varje affär prövas på sina egna meriter. Enligt EU:s konkurrensregler får EKN och andra exportkreditinstitut inte täcka betalningsrisker för affärer där risktiden understiger två år.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Om ekonomins inneboende styrka förbättras och genererar en varaktig period med hög och stabil tillväxt.
- Förstärkta offentliga finanser som ger regeringen ökad finanspolitisk flexibilitet.

Skärpning

- Försvagade offentliga finanser som leder till ökad offentlig skuldsättning och stigande offentliga finansieringskostnader.
- En upptrappning av konflikten mellan Ryssland och Ukraina skulle få negativ inverkan på landets exportsektor och skapa säkerhetspolitisk osäkerhet.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

Begränsat flöde av nya affärer

EKN:s totala engagemang på Litauen uppgår till 630 miljoner kronor, varav utestående garantier uppgår till drygt 600 miljoner kronor och resten utgör utstående offerter. Det är främst inom kraftindustrin som EKN garanterat affärer.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Litauen:

Barbro Carlqvist

Telefon: +4687880161

e-post: barbro.carlqvist@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

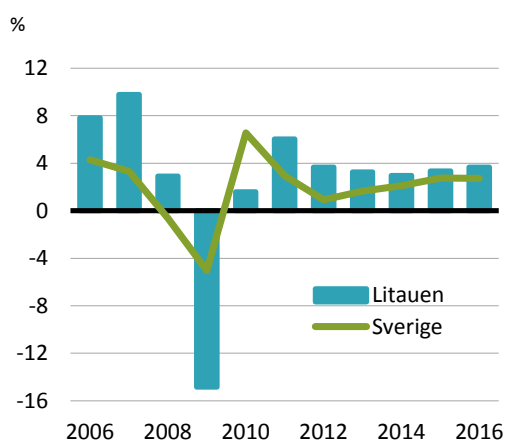
Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvaret för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

Återhämtningen på fast mark

Omställningen till marknadsekonomi har sedan landet blev självständigt 1990 kantats av både framsteg och motgångar. Politikens inriktning har sedan självständigheten styrts mot en ökad ekonomisk integration med EU och på det säkerhetspolitiska planet ett närmande till väst. Landet är sedan 2004 medlem i både EU och NATO. Med början av 2015 tas ytterligare ett steg mot ökad ekonomisk integration när landet överger sin egen valuta och ansluter till valutaunionen. Landets historiska band och geografiska närhet till de nordiska länderna har varit viktiga faktorer bakom det framväxande nordisk-baltiska samarbetet och många svenska företag och banker har verksamheter i landet.

Litauen har sedan den återvunna självständigheten haft ett stort inflöde av utländska investeringar främst till landets bygg- och fastighetssektor. Närvaron av framför allt nordiska banker bidrog till en kraftig expansion i den finansiella sektorn under 2000-talet, vilket drev

BNP-TILLVÄXT

Källa: IMF, prognosår 2014-2016

fram en snabb kreditexpansion och hög investeringstakt. En accelererande löneökningstakt och tilltagande inflation bidrog till att konkurrenskraften urholkades och bytesbalansunderskottet vidgades. När finanskrisen fick full effekt i Europa 2009 var landets ekonomi överhettad. Den efterföljande smällen på den reala ekonomin blev därför betydande. Fastighetsbubblan sprack, kapitalinflödet stannade av och investeringarna dök. BNP föll med närmare 15 procent, vilket var betydligt djupare än i andra EU-länder. Ekonomin har sedan krisåren stärkts och landet är åter på fötter men den betydande åtstramningspolitik som bedrivits för att

komma till rätta med de obalanser som byggdes upp före krisen har varit mycket kännbar för stora delar av befolkningen. Flera faktorer har bidragit till att landet ändå tagit sig ur den djupa avmattningen relativt snabbt.

Offentlig skuldsättning var mycket låg vid krisens utbrott, vilket gav landet utrymme att öka den offentliga skuldsättningen utan att riskera att dras in i en statsfinansiell kris. Regeringen sjösatte omfattande besparingsprogram som innebar budgetnedskärningar och lönesänkningar för offentligt anställda. En starkt åtstramande finanspolitik bidrog till att pressa ned kostnadsläget och därmed stärka konkurrenskraften, vilket framför allt gynnat exportindustrin. Att en stor andel av den offentliga och privata skulden var i euro bidrog till att regeringen avstod från att devalvera sig ur krisen. En devalvering skulle också sannolikt innebära att en anslutning till valutaunionen skjutits på framtiden, något som regeringen ville undvika. En hög arbetslöshet, svag omvärldsefterfrågan, försvagad lönsamhet inom oljesektorn och en eskalerad konflikt mellan Ryssland och Ukraina håller tillbaka tillväxten under de kommande åren. I takt med att återhämtningen i Europa stärks väntas tillväxten tillta för att därefter stabiliseras på långsiktigt hållbara nivåer.

Under senare tid är det framför allt energisektorn och livsmedelsindustrin som mött svårigheter. Prispressen på världsmarknadspriset på olja har medfört att landets största oljeexportör, Orlen Lietuva-raffinaderiet, fått svårt att mäta sig i den hårdnade konkurrensen och därför dragit ned sin produktion. Eftersom raffinaderiet står för närmare en fjärdedel av den totala varuexporten får detta genomslag på exportutsikterna för hela ekonomin. Det mesta talar för att prispressen på olja kommer att bestå under den närmaste tiden. Livsmedelsindustrin drabbas av det ryska importstoppet för livsmedel som infördes i augusti 2014. Närmare en femtedel av landets export går till Ryssland men till största delen rör det sig om varor som inte har litauiskt ursprung utan där landet är transitland. Även om både EU-sanktioner och det ryska embargot på livsmedel på kort sikt kommer att ha negativ inverkan på lönsamheten i livsmedel- och transportsektorn bedöms den samlade effekten på dessa sektorer att vara relativt begränsad. I ett läge där det ryska embargot förväntas bli kvar under längre tid bedöms den litauiska livsmedelsbranschen kunna styra om försäljningen till andra marknader.

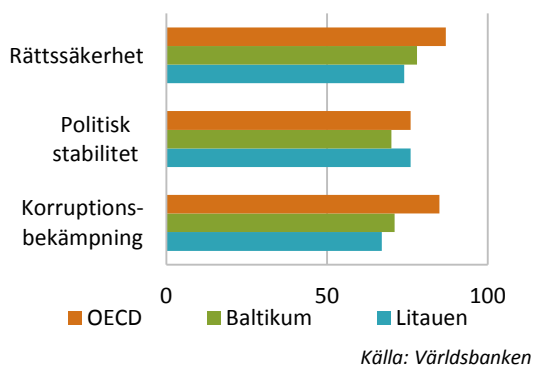
Banksektorn i Litauen består i huvudsak av dotterbolag till framför allt nordiska banker. Ett begränsat antal av stora nordiska banker har upp emot 90 procent av marknaden. Under krisen försämrades lånekvaliteten i bankernas låneportföljer väsentligt och en systemkris kunde undvikas tack vare de nordiska moderbankernas stöd. I takt med att oron på de globala finansmarknaderna klingat av, läget i landets ekonomi förbättrats och bostadspriserna vänt uppåt har andelen dåliga lån minskat, men ligger alltjämt kvar på relativt höga nivåer. Bankerna är generellt välkapitaliserade och lönsamheten stigande. Till skillnad från andra europeiska banker, i synnerhet de nordiska, har de litauiska bankerna en hög grad av inlåningsfinansiering och i mindre omfattning finansiering via kapitalmarknaderna. Ett ökat oberoende gentemot de utländska moderbolagen återspeglar ett ljusare ekonomiskt läge. Motståndskraften i banksystemet väntas öka dels till följd av inhemska faktorer, dels till följd av medlemskapet i valutaunionen som ger tillgång till ECB:s lånefaciliteter. Sammantaget väntas inga stora förändringar av den nuvarande bankstrukturen, närvaron av utländska banker kommer sannolikt minska men först på sikt.

AFFÄRSMILJÖ

Den operationella miljön har successivt förbättrats som ett led i landets strävan mot en ökad ekonomisk och institutionell integration med EU. Avregleringar, privatiseringar och

AFFÄRSMILJÖ

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

förbättrade konkurrensregler har fört landet närmare en fullt utvecklad marknads-ekonomi. Den finansiella genomlysningen är god och följer EU-standard. Landet förbättrade ranking i Världsbankens Doing-Business index har under senare år drivits av ökad flexibilitet på arbetsmarknaden, förbättrad kreditillgång och förenklade regler till företagsetablering. Litauen ligger i stort i linje med genomsnittet för Baltikum. Ett område som kräver ökade insatser är korruptionsbekämpningen. Medlemskapet i valutaunionen innebär att

exportföretagen slipper växlingskostnader och det bli billigare för företag att försäkra sig mot kreditrisker.